

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA, BÍLÁ TŘEMEŠNÁ,
OKRES TRUTNOV**

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU**

Zpracovaný podle zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon

Obsah

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika školní družiny	4
2.1. Počet oddělení.....	4
2.2. Provoz školní družiny.....	4
2.3. Materiální a ekonomické podmínky.....	4
2.4. Bezpečnost a ochrana zdraví.....	4
2.5. Přijímání dětí do ŠD, přihlášky, poplatky.....	5
2.6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	5
3. Organizace činností ve školní družině	6
3.1. Provoz a skladba	6
3.2. Časový plán.....	6
4. Výchovně vzdělávací obsah	7
4.1. Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání	7
4.2. Výchovně vzdělávací oblasti.....	7
4.3. Formy a metody práce	8
4.4. Klíčové kompetence	8
5. Roční plán školní družiny	9
6. Evaluace	10

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro školní družinu (č. j. ZSBT-556/2022)

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola, Bílá Třemešná, okres Trutnov
Adresa školy: Bílá Třemešná 313, 544 72
Ředitel: Mgr. Emil Kudrnovský, Ph.D.
Kontakty: 499 396 321, 608 431 321, info@zsbt.cz, www.zsbt.cz

IČ: 75015366
IZO ŠD: 117 900 168
RED-IZO: 650 031 172
Telefon: 499 396 321

Koordinátor tvorby ŠVP: Lenka Žižková, DiS.

Zřizovatel

Název: Obec Bílá Třemešná
Adresa: Bílá Třemešná 315, 544 72 Bílá Třemešná
Kontakty: 499 693 310, starosta@bilatremesna.cz, www.bilatremesna.cz

Platnost dokumentu

Od data: 1. 9. 2022

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina (ŠD) je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina realizuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování, táborovou činnost včetně možnosti přípravy na vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit v oblasti vzdělávací, odpočinkové, relaxační a zájmové činnosti. Práce školní družiny je samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky nebo nepravidelné a příležitostné docházky.

2.1. Počet oddělení

Kapacita školní družiny je 85 žáků rozdělených do 3 oddělení. Pobyt je zajištěn pro žáky 1.- 3. tříd, v případě volné kapacity jsou volná místa obsazeny žáky ze 4. - 5. tříd.

2.2. Provoz školní družiny

Ranní provoz ŠD: 6.30 – 7.30 hod.. Odpolední provoz ŠD je od 11.25 – 16.30 hod.

2.3. Materiální a ekonomické podmínky

Školní družina má k dispozici tři klubovny, je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou, sportovním náčiním. V areálu ŠD je k dispozici dětské hřiště. Školní družina je obklopena školním pozemkem s okrasnou a užitkovou zahradou. V odpoledních hodinách ŠD využívá dle rozvrhu školní tělocvičnu, sportovní areál a učebnu informatiky. Na vycházky chodí žáci do lesa a obce. Během roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem průběžně dokupovány.

Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s hrami, hračkami, sportovním náčiním a jinými pomůckami.

2.4. Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZ jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvična, cvičná kuchyňka, dílna,...), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZ, seznámeni s vnitřním řádem ŠD, školní jídelny a záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení.

Podmínky a bezpečnostní opatření

- za bezpečnost dětí je zodpovědná vychovatelka, které byly děti svěřeny a to po celou dobu její pracovní doby
- děti jsou vychovatelce předány učitelkou, která s nimi ukončila dopolední vyučování
- děti, které odcházejí v průběhu pobytu v ŠD na mimoškolní kroužek, musí být vyzvednuty a opět předány osobou, která kroužek vede a po celou dobu trvání kroužku za děti přebírá zodpovědnost
- předávání dětí mezi vychovatelkami probíhá na základě jmenovitého písemného seznamu předávaných dětí
- pokud dítě svévolně opustí budovu školy – ŠD, jedná se o hrubé porušení řádu ŠD a vychovatelka za něj nemá zodpovědnost

Pobyt mimo budovu školy

- vychovatelka smí odejít mimo budovu s maximálním počtem - 25 dětí (vycházka, divadlo, kino, výstava...),
- na začátku školního roku a před každou akcí, seznamuje vychovatelka děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě a dopravních prostředcích (zápis o provedeném poučení),
- vychovatelka sleduje děti při hrách, zajišťuje dozor nad dětmi při všech činnostech a předem (zvláště při pobytu venku) jim vymezí prostor pro volný pohyb,
- děti se nesmí bez dovolení vzdálit z vymezeného prostoru.

Opatření při úrazu

- vychovatelka poskytne potřebnou první pomoc,
- informuje o úrazu rodiče, při závažnější situaci telefonicky informuje rodiče bezodkladně,
- každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů,
- úrazech, které si vyžádaly ošetření lékaře je vychovatelkou vyplněn protokol o úrazu.

2.5. Přijímání dětí do ŠD, přihlášky, poplatky

Do ŠD může být žák přihlášen na základě přihlášky, o přijetí rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do ŠD vyplní rodiče zápisní lístek, na kterém uvedou důležité informace pro vychovatelku (rozsah docházky, způsob odchodu, telefonní číslo, adresu, zdravotní pojišťovnu, zdravotní stav - alergie). Na písemnou žádost rodičů o vyřazení může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Poplatek za ŠD je stanoven ve vnitřním řádu školní družiny.

2.6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, výchovným radcem, případně asistentem a rodiči, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Integrovaní žáci jsou začleňováni do organizačních jednotek a aktivit v oblasti zájmového vzdělávání.

3. Organizace činností ve školní družině

3.1. Provoz a skladba

ŠD je v provozu ráno od 6:30 do 7:30 hod a odpoledne od 11:25 hod do 16:30 hod.

V době od 12.30 hod. – 14.30 hod. jsou žáci zaměstnáni činnostmi dle týdenního plánu každého oddělení, v případě příznivého počasí pobývají žáci mimo budovu ŠD.

Režim dne je společný pro všechny žáky, je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Organizaci činností lze v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reagovat i na neplánované situace. Důraz je kladen na odpočinkové a rekreační činnosti. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Snahou je pobývat co nejdéle čas venku. Aktivity jsou přizpůsobeny s ohledem na věk dětí.

Upozornění: ve školní družině je zakázáno používat mobilní telefony a jiná elektronická zařízení ke hrám a k dalším činnostem, které se neslučují s plánovaným programem ŠD.

3.2. Časový plán

Časový plán je připraven na 1 rok.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Děti přicházejí průběžně.

Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností.

Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně. Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby, besed aj. Žáci si mohou po 15.00 hodině individuálně psát domácí úkoly.

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd ve školní jídelně apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

4. Výchovně vzdělávací obsah

4.1. Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání

- rozvíjí svou osobnost po stránce poznání, vybavují se sociálními, mravními a duchovními hodnotami, jak pro osobní tak pro společenský život,
- rozvíjí všeobecné vzdělání, získané v době vyučování
- chápe a uplatňuje zásady, práva a svobody v kolektivu dětí
- utváří si kladné postoje k národní a státní příslušnosti, respektuje ostatní národnostní kultury
- chápe a uplatňuje rovnost dívek a chlapců
- seznamuje se s evropskou kulturou
- uplatňuje zásady správného chování v životním prostředí a jeho ochraně
- zná zásady dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

4.2. Výchovně vzdělávací oblasti

Výchovně vzdělávací oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jsou aplikovány na druhy činností odehrávající se ve školní družině.

Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, popř. jejich návštěvy (knihovna, Obecní úřad atd.), orientace v prostoru a čase (besedy o obci kde žijeme), bezpečnost na cestě do školy, na vycházkách, dopravní výchova.

Člověk a společnost

Osvojování zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace, stolování, prevence šikany, zařazování prvků mediální výchovy.

Člověk a příroda

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, využívání encyklopedií, péče o pokojové květiny, ekologická výchova, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura

Kultura chování, stolování, oblékání, rozvoj poznání, vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, ve společenském a pracovním prostředí, v chování a jednání lidí, umělecké tvorbě.

Člověk a zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, nemocích, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění (besedy a praktická cvičení), plavání, nové pohybové hry v místnosti, na hřišti a v terénu, relaxační cvičení, dodržování pitného režimu, otužování, znalost důležitých telefonních čísel, záchranné služby, hasičů a policie.

Člověk a práce

Návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem, příprava na vyučování, individuální a skupinová práce, dokončení započatých činností

4.3. Formy a metody práce

Pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti

- činnost přihlášených žáků dle programu ŠD
- zájmové kroužky

Příležitostná výchovně, vzdělávací, zájmové, tematické a rekreační činnosti

- přednášky, besedy, výstavy, exkurze, besídky, divadelní představení, sportovní akce

Spontánní činnosti

- ranní klidové hry
- odpolední činnosti
- pobyt venku

4.4. Klíčové kompetence

Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení, navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatel/ky úzce spolupracují s třídním učitelem a podporují osvojení klíčových kompetencí uvedených ve školním vzdělávacím programu následujícími činnostmi:

Kompetence k učení

- vedou žáky k hodnocení svých výkonů
- podporují vzájemné učení a zapojení starších spolužáků
- motivují k dokončení započaté práce

Kompetence k řešení problémů

- zdůrazňují, že vyhýbáním se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná rozhodnutí
- vzniklé problémy řeší okamžitě společně s dětmi
- využívají hry na podporu logického myšlení dětí
- vedou děti k zodpovědnosti za své činy a svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- podporují všestrannou komunikaci mezi dětmi při všech činnostech, dbají na zapojení i méně průbojných dětí
- kladou důraz na kulturu řeči a kultivovaného projevu
- vedou děti ke komunikaci s vrstevníky a dospělými

Kompetence personální a sociální

- vedou děti k samostatnosti při sebeobslužných činnostech
- aktivně děti zapojují do chodu a běžné údržby ŠD (péče o květiny, úklid herny)
- umožňují dětem samostatně prezentovat výsledky své práce
- s dětmi spolupracují na tvorbě pravidel
- podporují přátelské vztahy dětí
- připravují skupinové práce, tak aby děti spolupracovaly a všechny se podílely na výsledku
- učí děti rozpoznávat jednání, které vede k šikaně, xenofobii a rasismu řízenými diskusemi a společným rozborem běžných situací v ŠD

Kompetence občanské a pracovní

- oceňují jednání fair play při sportovních a jiných aktivitách
- vedou děti k dodržování pravidel
- dbají na šetrné zacházení s vybavením a zařízením ŠD, udržování pořádku v herně, šatně a dalších prostorách
- pomáhají dětem orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času.
- nabízí různé zájmové činnosti
- vedou děti k tomu, aby uměly říci NE nevhodným nabídkám na využití volného času
- snaží se rozvíjet zájmy dětí v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

Kompetence k trávení volného času

- žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování)
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

5. Roční plán školní družiny

Roční plán je aktualizován k novému školnímu roku a je rozdělen na jednotlivé měsíce.

6. Evaluace

Vnitřní evaluace:

- a) Vychovatel/ka
 - Hodnotí během celého týdne, přičemž se především zaměřuje na individuální rozvoj dětí. Hodnocení většího či menšího tematického celku provádí po skončení činnosti. Vychovatelka se zamýšlí nad dosažením daného cíle. Podle výsledků dále plánuje tematické celky, popř. upravuje nebo vkládá nové náměty. Hodnotí zájem dětí, jejich aktivitu.
- b) Vedoucí pro školní družinu
 - při metodických poradách nebo hospitacích, rozbořem písemných dokumentů
- c) Ředitel školy
 - formou hospitací v jednotlivých odděleních ŠD, sledováním prací žáků

Vnější evaluace

- rodiče formou rozhovorů, anket a dotazníků
- Česká školní inspekce
- zřizovatel